

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

ÅRSPLAN

SKOGLUND BARNEHAGE

2022-2026

Forord

Årsplan for de kommunale barnehagene i Tønsberg bygger på FN's Barnekonvensjon, «Lov om barnehager» og «Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver».

Videre bygger årsplanen på Tjenestestrategier for oppvekst og læring samt virksomhetsplanen for de kommunale barnehagene.

Virksomhetsplanen gir følgende føringer:

- Alle barnehager skal ha kjennskap til barnekonvensjonen om barns rettigheter
- Alle barnehagene har satsninger som fremmer inkluderende felleskap hvor alle er med i et bredt mangfold
- Barnehagene skal jobbe langsiktig og systematisk over flere år
- De skal videreutvikle en kultur for erfaringsdeling og kompetansedeling
- Barnehagene skal utvikle grunnkompetansen for å ivareta alle barn i barnehagen

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet, og skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser.

De kommunale barnehagene i Tønsberg har en årsplan som er fireårig og følger kommuneplanens handlingsdel. Årsplanen gjelder for kalenderåret. Den revideres årlig og fastsettes i Samarbeidsutvalget.

Barnehagene skal i tillegg utarbeide planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles rutinebeskrivelser finnes i Kvalitetssystemet og annen aktuell informasjon finnes på Tønsberg kommunes hjemmeside under «Barnehage».

1. Barnehagens visjon- og verdigrunnlag

Tønsberg kommune har en felles visjon; «Der barn ler – sammen skaper vi en nytenkende, trygg og bærekraftig kommune». Alt arbeid i Tønsberg kommune skal preges av å skape tillit gjennom å være åpen, oppriktig og profesjonell.

1.1: Visjon;

«Der barn ler – Sammen skaper vi en nytenkende, trygg og bærekraftig kommune».

Tønsberg kommunes visjon skal legitimere virksomheten, samfunnsperspektivet og verdiene våre. Vi forstår og arbeider med visjonen på følgende måte:

Vi jobber sammen mot felles mål; alle skal bli hørt og føle seg som en del av fellesskapet, og vi skal møte mennesket med vennlighet, åpenhet og smil. Vi bryr oss om hverandre og miljøet vårt og vi har et ansvar for å tilrettelegge og skape gode holdninger i forhold til å TA VARE PÅ. Prosjektene våre skal gjenspeile verdiene våre og vi skal dele vår kompetanse med hverandre.

1.2: Verdier;

Vi skaper tillit gjennom å være åpne, oppriktige og profesjonelle

Vi er stolte og ydmyke i jobben vi gjør og i vårt møte med barn, kollegaer og foreldre. Kommunikasjonen vår skal være preget av ærlighet, åpenhet, tydelighet, varme og respekt. Vi deler erfaringer og kunnskap, reflekterer over egen praksis og holder oss faglig oppdaterte. Vårt mandat med fokus på «barns beste» skal være førende for praksisen vår.

1.3: Barnehagens pedagogiske plattform/pedagogiske grunnsyn:

Vårt pedagogiske grunnsyn innebærer at vi ser på barn som mennesker som skal bli møtt og respektert for den de er. De er aktive deltakere og aktører i eget liv og har krav på å bli anerkjent. Vi vil være observante voksne som tar barns kroppslige og verbale uttrykk på alvor og gir barn opplevelsen av å bli sett og hørt. Vi har et helhetlig menneskesyn og mener at utvikling skjer i en vekselvirkning mellom barnet og det miljøet de vokser opp i.

Samspeillet med omgivelsene er avgjørende for utvikling og læring. Derfor er fellesskapet den viktigste arenaen i barnehagen. Der lærer vi å kunne gi uttrykk for tanker, følelser og erfaringer samt å kunne sette ord på og diskutere og reflektere med andre. Fellesskapet forbereder barna på delaktighet i det samfunnet de er en del av.

Vi ønsker å utvikle en barnehage som ikke leter eller feil og mangler, men som har fokus på muligheter og styrker hos den enkelte. Vi er alle verdifulle medlemmer av fellesskapet. Barna og de ansatte skal oppleve og utvikle trygghet og mot til å si ifra og stå for det man mener. Våre verdier og holdninger skal gjenspeiles i våre handlinger.

1.4: Barnehagens satsningsområde/prosjekt:

Inkluderende fellesskap

En av barnehagens oppgaver er å tilby barna et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste, og i barnehagen skal barna være en del av et trygt fellesskap. Som voksne skal vi aktivt sørge for et åpent og inkluderende miljø, og det er vår oppgave å vise aksept for mangfoldet og for ulike personligheter. Vi skal fremme positive handlinger som motvirker mobbing, og arbeide for at våre barnehagebarn verken skal oppleve å bli krenket eller selv å krenke andre. I perioden 2020–2022 er vår barnehage med i et prosjekt gjennom Utdanningsdirektoratet; «Inkluderende skole- og barnehagemiljø». Vi har også vært med i dette prosjektet i 2017–2019. I Skoglund barnehage vil vi gjennom dette prosjektet ha fokus på å utvikle og forbedre vår praksis i å skape inkluderende og utforskende lekemiljøer hvor barna får muligheten til å medvirke. Deltakelse og opplevelser i et fellesskap gir en felles referanseramme å leke ut fra og kan være inngangsporten til nye vennskap.

2. Barnehagens formål og innhold:

2.1: Omsorg:

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. I barnehagen skal barna få mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. Alle barna skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Vi skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barn og voksne og barna imellom som grunnlag for trivsel, glede og mestring.

Dette kommer til syne gjennom at:

- Vi møter alle barn hver dag med «Hei», navn, smil og blikkontakt
- Vi lytter, bekrefter og anerkjenner det barnet uttrykker
- Vi er autoritative voksne; voksne som har høy grad av omsorg men som også er tydelige på rammer og forventninger
- Vi gir barn utfordringer og ansvar i trygge omgivelser tilpasset barnas alder og modningsnivå
- Vi er rause med trøst, nærhet, fang, fysisk kontakt og «det gode ansikt»

- Vi deler latter og humor
- Vi deler barn i mindre grupper slik at barna kan komme tydeligere frem
- Vi framsnakker barn og voksnes gode handlinger overfor hverandre
- Vi viser barnet tillit ved å gi ansvar og vise at vi har tro på at det mestrer
- Vi veileder barna i lek, samspill og konflikter
- Vi er «feiltastiske» voksne; - voksne som kan gå tilbake og beklage der vi tråkket feil

Vi har ansatte som deltar på kompetanseheving i Trygghets sirkelen (Circle of security) og vi skal hele tiden ha et åpent blikk på egen praksis og vår relasjonskompetanse gjennom å gi tilbakemeldinger og veilede hverandre.

2.2: Lek:

Leken er en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barn leker fordi det er morsomt og meningsfullt. I leken dannes vennskap og det bygges relasjoner. I leken øver barnet på kommunikasjon, turtaking og bearbejder erfaringer og opplevelser. Barnet må samarbeide og øve på konfliktløsning. Det er den voksnes ansvar å tilrettelegge for god lek og for at barna kommer inn i leken.

Dette kommer til syne gjennom at:

- Vi observerer barnas lek og lekekompetanse
- Vi lager tiltak der vi ser at barn strever i lek
- Vi legger til rette for tid og rom for lek
- Vi skjermes og verner om god lek; av og til kan det innebære at andre ikke kan komme inn i denne leken
- Vi deler barna i smågrupper for å utvikle nye relasjoner i leken og for at barn skal kunne øve seg i lek
- Vi tilfører nytt lekemateriale og endrer rom for å skape inspirasjon til leken
- Vi skal være delaktige i leken for å veilede, hjelpe barna å sette ord på og for å forebygge utenforskap
- Vi skal tørre å by på oss selv, bruke humor og være leken

Vi skal sørge for å ha god kunnskap om barns lek og lekeutvikling. Gjennom å observere hos hverandre skal vi utvikle inkluderende lekemiljøer som ikke er statiske.

2.3: Danning

Barn i førskolealder er i en læringsintensiv livsfase og i barndommen legges grunnlaget for deltakelse i sosiale fellesskap, for vennskap og for videre utvikling og læring. Vi er i en dannelsesprosess hele livet. Innenfor gitte rammer inviteres

barna til medvirkning, og medvirkning bidrar til ansvarliggjøring. Gjennom å legge til rette for at barn får medvirke og være aktører i sin egen hverdag bidrar vi til meningsskapning og kunnskap om fellesskapet og omgivelsene.

Dette kommer til syne gjennom at:

- Vi som voksne er modeller med vår væremåte
- Vi som voksne alltid har ansvar for relasjonene og samspillet i fellesskapet
- Vi har fokus på demokratiske prosesser; alle skal få si det de mener, men ikke alltid få det som de vil
- Vi har fokus på identitet og mangfold ved å fremheve ulikheter og styrker; alle kan noe og alle må øve på noe
- Vi tar ansvar og tar vare på naturen og omgivelsene våre i lokalt og globalt perspektiv
- Vi undrer oss og reflekterer sammen med barn

Som deltagere og bidragsyttere fellesskapet og i et demokratisk samfunn må vi alle reflektere over hvem vi er i våre møter med omgivelsene, hvilke holdninger vi har og hvordan de fremstår.

Å være god rollemodell i dannelsesprosessen betyr at vi som voksne må etterstrebe evnen til å mentalisere. Mentalisering handler om vår evne til å forstå egne og andres følelser, tanker og motiver. Å mentalisere er å se seg selv utenifra og andre innenifra og kunne trekke mening ut av det. Mentalisering bygger på en kjensgjerning om at alle mennesker oppfatter virkeligheten på ulike måter fordi alle har hver sine erfaringer, kunnskaper og interesser. Et av kjerneelementene i mentalisering er å undre seg på hva som ligger bak det som sies eller den atferden man observerer. Vi har et ansvar for hele tiden å utvikle vår «gjørekompetanse», - ord blir til hender.

2.4: Læring:

Læring handler om vår evne til å ta vare på våre erfaringer og anvende disse i framtidige sammenhenger.

Barn lærer gjennom lek og samhandling med andre, og når barnet starter i barnehagen har det begynt på sin første del av utdanningsløpet. Vi skal bidra til et læringsfellesskap der barna får oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre, og hvor barna får bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.

Dette kommer til syne gjennom at:

- Vi tilbyr ulike lekemiljøer som innbyr til å finne ut av, utforske, leke med, undersøke

- Vi tilrettelegger for noe som er kjent og trygt og gir samtidig noen utfordringer å strekke seg mot
- Vi stiller spørsmål sammen med barna for å kunne innhente ny kunnskap sammen
- Vi gir barna felles opplevelser og nye impulser som fremmer deres nysgjerrighet
- Vi har progresjon i prosjekter som er tilpasset barnas ulike alder og modningsnivå
- Vi dokumenterer felles erfaringer og opplevelser som gir grunnlag for videre utforskning og lek.

Vi som voksne må til enhver tid ha grunnleggende kunnskap om barns utvikling og god kjennskap til det enkelte barnet for å sikre progresjon i læringen.

Barnas undring skal møtes på en utforskende og utfordrende måte slik at de kan strekke seg etter nye mål, samtidig som de opplever mestring.

3.0: Medvirkning:

3.1: Barns medvirkning:

Barns medvirkning handler om retten til å uttrykke seg, ha innflytelse på den pedagogiske praksisen og muligheten til å bidra i demokratiske prosesser. Barns medvirkning i barnehagen er første skritt for å få innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Å jobbe med barns medvirkning handler både om å ta individuelle hensyn og hensyn som har betydning for fellesskapet. Innholdet og graden av medvirkning er avhengig av barnets alder, utvikling og forutsetninger.

Barns medvirkning kommer til uttrykk gjennom kroppsspråk, verbalspråk og stemninger. Hvordan personalet tenker om barn, og hva en barnehage skal være for barn er avgjørende for at barns medvirkning blir ivaretatt.

Barns medvirkning kommer til syne ved at:

- Vi er nær barn og inviterer til at de skal få medvirke i sin hverdag
- Vi som voksne viser respekt, ydmykhet og anerkjennelse for barns uttrykk
- Barna opplever å være deltakere i demokratiske prosesser i fellesskapet og at deres stemme er viktig

3.2: Foreldres medvirkning:

Ved oppstart i barnehagen har vi oppstartsamtale med alle foreldre for å bli kjent med barnet gjennom dem og for å høre deres tanker og forventninger omkring det å begynne i barnehage. Utover dette inviteres foreldre til to samtaler i året til dialog rundt barnet. Foreldrene har valgte representanter i barnehagens SU og

har også et eget arbeidsutvalg; FAU, som er en referansegruppe for foreldrene og som bidrar til å arrangere treffpunkter i barnehagen for alle.

Kommunen har årlige brukerundersøkelser hvor foreldrene inviteres til å svare på opplevelsen av tilbudet i barnehagen. Resultatet av undersøkelsen gir oss personale en pekepinn på hvilke områder som vi kan videreutvikle.

4.0: Vurdering:

Vi vurderer systematisk om vår egen praksis og barnehagekultur bidrar til å fremme mål og verdier i henhold til våre føringer og planer. Vi gjør vurderinger av arbeidet vårt med satsningsområder, prosjektarbeid og ulike arrangementer. Vurderingsarbeid er temaer på planleggingsdager, personalmøter, avdelingsmøter og i lederteam.

Pedagogisk dokumentasjon og praksisfortellinger er metoder som vi bruker for å synliggjøre barns læring og læringsprosesser, og bidrar til vurdering av og fremdrift i prosjektarbeid. Barns erfaringer og synspunkter inngår i vurderingsgrunnlaget.

Periodeplaner som vi kaller «Pedagogisk fokus» sendes ut ca. hver 6. uke og bygger videre på en oppsummering og evaluering av forrige planperiode.

5.0: Overganger:

5.1: Hjem – barnehage

Alle i personalet har kunnskap om trygghetssirkelen (COS) som tilknytningsmodell. På våren inviteres alle barn som har fått barnehageplass til et eller flere besøk eller lekegrupper i barnehagen sammen med foreldre.

Vi har foreldremøte for nye foreldre i juni hvor vi har fokus på hva som er viktig for å skape en god tilknytning for barnet som skal starte i barnehagen.

Alle barn får en primærkontakt som er mest sammen med barnet i tilvenningsperioden. Barna får et grenseobjekt med seg hjem over sommeren som kan forberede barnet på noe det skal møte til høsten og som foreldre og barn kan snakke sammen om. Det kan f.eks. være en bok med bilder fra avdelingen og av de ansatte som barnet skal være sammen med når det starter. Nye foreldre inviteres til en bli-kjentsamtale før barnet begynner for at vi skal bli kjent med barnet og med foreldrenes forventninger og tanker omkring oppstart. Når barnet begynner i barnehagen er primærkontakten sammen med barnet og foreldrene og har en gradvis tilnærming til barnet. Vi anbefaler alle foreldre å ha minimum 5 dagers tilvenning og gjør individuelle avtaler med hver forelder om når det er greit å begynne å forlate barnet i korte perioder.

5.2: Barnehage – skole:

I Tønsberg kommune er det utarbeidet felles rutiner for å sikre en trygg overgang, et godt samarbeid og en tydelig sammenheng fra barnehage til skole; O-S-S.

Vi er opptatt av at barnehagetiden skal avsluttes på en god måte og at det gjennom ulike tiltak det siste året legges til rette for en god skolestart. Samtidig skal det oppleves som spesielt å være de eldste barna i barnehagen. Barnas interesse og medvirkning i prosjektarbeid er i fokus gjennom hele året. Vi samler våre eldste jevnlig hvor de har egne prosjekter og aktiviteter som kun de er sammen om. På våren går alle barna på besøk til sin skole. Informasjon fra barnehagen om det enkelte barnet som er viktig for skolen for å legge til rette for en god skolestart skolene overføres gjennom eget skjema som foreldre og barnehagen samarbeider om. Barna inviteres også til å delta med sin stemme og sine tanker.

5.3: Interne overganger:

Overganger kan være vanskelige for barn fordi det å begynne på noe nytt ofte vil være en avslutning på noe annet. Det vil også være overganger innad i barnehagen som kan påvirke barnet. Det er vårt ansvar å sørge for at alle overganger for barnet blir så gode som mulig.

Vår barnehage er en liten og oversiktlig barnehage hvor barna kan bruke alle avdelinger i lek. Dette gjør at barna ofte har kjennskap til sin nye avdeling fra før de skal bytte. På våren når neste års barnegrupper er klare, setter vi av en uke hvor barnet får være mest mulig på sin nye avdeling sammen med personalet som skal være der hvis det er avklart. Barna får også med seg her et grenseobjekt over sommeren som representerer noe kjent når de kommer tilbake på høsten. Hvert barn får også sin egen primærkontakt på den nye avdelingen og som er tettere på barnet i en overgangsfase. Foreldre tilbys samtale med pedagogisk leder på ny avdeling dersom de ønsker det, og informasjon som er viktig for å sikre en god overgang for barnet deles mellom gammel og ny avdeling.